

Notitie: Snoei boom 1 binnen herontwikkeling Arendsplein 30 Oosterhout

Achtergrond

Op 23 januari 2025 heeft tussen de Gemeente Oosterhout en New elements Real Estate een overleg plaatsgevonden over de geplande ontwikkeling op het Arendsplein 30 in Oosterhout.

Hierbij kwamen verschillende vraagstukken aan bod die zowel de boven- als ondergrondse situatie van de vier platanen (*Platanus x hispanica*) aan de oostzijde van het te vernieuwen kantoorgebouw betreft.

Doordat de kroon van boom 1 al gedeeltelijk over dit gebouw heen reikt ontstaat hier door de geplande verhoging met een verdieping een ruimtelijk conflict.

Daarnaast is nagedacht over aspecten als het aanleggen van plantvakken waarin de bomen zouden komen te staan. Door verbetering van de bodemomstandigheden zouden vooral de kleinere bomen nr. 2 en 3 in de toekomst beter kunnen groeien. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat in deze zone niet zomaar in de diepte gegraven en gewerkt mag worden. Dit komt doordat hier nog restanten aanwezig kunnen zijn van de gasfabriek die vroeger in dit deel van Oosterhout stond.

De bomen nr. 1 t/m 4 staan langs de Gasstraat aan de oostzijde van het huidige kantoorgebouw.

In het overleg is afgesproken dat de specifieke boomvraagstukken door de betreffende specialisten (J. van de Vrie namens de Gemeente Oosterhout en J. Hilbert namens Dendrologic / New elements Real Estate) ter plaatse worden beoordeeld. Dit overleg op locatie vond plaats op 18 februari 2025.

Beoordeling ter plaatse en afspraken

Bij de bovengrondse beoordeling van de situatie rond boom 1 is voornamelijk gekeken naar twee grote takken waar in de komende periode knelpunten ontstaan. Dit is ten eerste de grote hoofdtak die al over het dak van het bestaande gebouw reikt (tak A) en minimaal ingekort moet worden om ruimte voor de bouwwerkzaamheden te creëren. Daarnaast is er ook nog een tweede hoofdtak aan de zuidzijde (tak B)

waar aandacht aan moet worden besteed. Hier staat het aankomende probleem in eerste instantie los van de geplande bouw. Tak B is breed uitgaand en groeit aan het uiteinde omhoog. Door zijn sterke groei gaat hij in de toekomst concurreren met de groei in de top en de overige kroon. Het is wenselijk om de kroon in balans te houden door deze zogenaamde 'co-dominante' tak in zijn groei te remmen.

Voor de boven het dak uitstekende tak (A) zijn verschillende opties besproken. Het is mogelijk om deze tak een stuk terug te zetten. Dit wordt normaliter gedaan net voor een minder sterke zijtak, zodat na de snoei de sapstroom in de hoofdtak overeind blijft. Bij deze tak bieden zich vanuit de ruimtelijke eisen hiervoor twee plekken aan. Boomtechnisch gezien ontstaat dan wel het probleem dat de ingekorte tak minder licht krijgt door de kroon erboven en in de jaren na de snoei door de boom geleidelijk zal worden afgestoten. Deze vorming van *dood hout* is in dat geval een natuurlijk proces. Het is bij een boom in de openbare ruimte echter niet wenselijk. Daarom is gekeken naar de optie om de tak geheel te verwijderen tot aan de stam. Dit zou een snoeiingreep betekenen die qua omvang in eerste vaktechnische benadering (te) groot is. Doordat snoeiwonden bij platanen meestal niet diep inrotten en boom 1 door zijn redelijke tot goede conditie in staat is om een goede en sterke overgroeiing rond en over de snoeiwond te realiseren, is een dergelijke grotere ingreep hier wel mogelijk zonder de boom te beschadigen.

De gele lijnen geven een optie weer waarin de hoofdtak aan de gebouwszijde (tak A) eerst flink wordt teruggezet (1). Daarna wordt een kleinere zijtak nog een stuk ingenomen (2).

Omdat de resterende tak weinig licht krijgt en niet meer door zal groeien maar eerder geleidelijk af zal sterven, is ook gekeken naar de optie om de hele hoofdtak tot aan de stam te verwijderen (blauwe lijn). Deze tweede optie is een zwaardere ingreep voor de boom maar gezien de soort en conditie wel haalbaar.

Bij de grote tak die aan de zuidzijde lang uitgroeit (tak B) speelt een vergelijkbare discussie. Hier moet de groei-energie 'getemd' worden om te voorkomen dat de kroon in de toekomst in onbalans raakt. Een gunstige plek om de tak fors in te nemen is er echter niet zomaar omdat het eerste gedeelte vanaf de stam geen wezenlijke zijtakken heeft. Deze tak wordt daarom niet fundamenteel ingekort, maar wel een stuk teruggesnoeid worden. Hierdoor zal de rest van de kroon in verhouding sterker doorgroeien.

Tak A zal (over het bestaande gebouw uitstekend) zal tot aan de stam verwijderd worden.
Bij tak B wordt alleen aan de uiteinden in het takhout gesnoeid om de groei te remmen. Dit is met de twee gele lijnen indicatief weergegeven.
De kroon zal zich in de toekomst op hoogte verder ontwikkelen waardoor de rol van deze onderste tak afneemt.

Het geheel wegnemen van de grote hoofdtak aan de zuidzijde (B) is voor de bouw niet noodzakelijk en zou een te zware ingreep voor de boom betekenen aangezien er al een andere hoofdtak wordt verwijderd.

Door de voorgestelde snoeiingreep wordt naar schatting ca. 20% van het totale kroonvolume verwijderd. Dit is fors, maar de plataan kan hier door haar goede groei voldoende op reageren.

Ondergrondse aspecten

In de huidige situatie staan de bomen volledig in de verharding. De boomspiegels zijn afgewerkt met een soort rooster van planken.

Bij boom 1 is geconstateerd dat de wortelvoet al deels in deze planken klem is komen te zitten en deze op enkele plekken overgroeit. Hier moet dus sowieso op korte termijn ingegrepen worden om te voorkomen dat de wortelaanlopen nog verder afgekneld worden en een ongunstige vorm ontwikkelen.

Rond boom 1 is ook sprake van wat glooiing en wortelopdruk in de bestrating. Aangezien de boom goed groeit en nog lang niet zijn maximale afmetingen heeft bereikt, al dit effect toenemen.

Bij boom 4 zijn dezelfde verschijnselen zichtbaar, maar dan in aanzienlijk mindere mate. Ook hier reiken de planken van de boomspiegel al op sommige plekken de wortelaanlopen (zonder dat deze al eroverheen groeien) en is in de parkeerplaatsen naast de boom al lichte wortelopdruk te zien.

Los van het feit dat de bestaande roosters rond de wortelaanlopen van de bomen 1 en 4 moeten worden verruimd (deze taak ligt bij de gemeente als beheerder) is het gezien de huidige situatie en de zich al aanduidende problemen met wortelopdruk juist wenselijk dat er open plantvakken rond de bomen

ontstaan zoals in het ontwerp nu voorzien. De exacte vorm en inrichting van deze vakken moet nog nader gedefinieerd worden in het spanningsveld tussen woningen op de begane grond en de openbare ruimte eromheen.

Met het inrichtingsvraagstuk gepaard gaat vervolgens ook de vraag rond de bodemgesteldheid en de milieutechnische aspecten. In de eerder uitgevoerde sanering van de locatie is niet dieper dan 60 cm beneden maaiveld gewerkt. Voor de platanen is het op zich wenselijk om de grond ook op wat grotere diepte geschikt te maken zodat hier wortelgroei mogelijk wordt. Dit zou niet alleen de groei van de bomen ten goede komen (vooral bij de bomen nr. 2 en 3 bestaat hiervoor een noodzaak), maar ook meer opties bieden voor het verwijderen van oppervlakkige wortels wanneer deze de verharding opdrukken. Een optie is om eerst de ruimtelijke indeling te definiëren (locatie en inrichting open plantvakken) en vervolgens de uitvoeringsaspecten te bepalen. Beide acties kunnen los van vergunningsproces voor de nieuwbouw te worden gezien.

Bij de uitvoeringsaspecten horen onder andere de milieuhygiënische aspecten en de planning te worden meegenomen en bij voorkeur met de activiteiten aan/in het pand te worden afgestemd.

Wortelvoet van boom 1. De planken waarmee de boomspiegel is afgewerkt worden op sommige plekken al overgroeid en moeten qua afmetingen worden aangepast. De verdikking van de wortelvoet aan de rechterkant is een oude wurgwortel die boomtechnisch gezien geen problemen oplevert.

24 februari 2025

Ir. J. Hilbert

European Tree Technician

Lid NVTB

Dendrologic Boomadvies